

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LƯU THỊ HIỀN

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ BIỆN PHÁP
KỸ THUẬT THÂM CÀNH GIỐNG LẠC L14
TẠI HUYỆN TÂN YÊN, TỈNH BẮC GIANG**

**NGÀNH: KHOA HỌC CÂY TRỒNG
MÃ SỐ: 60.62.01.10**

**LUẬN VĂN THẠC SỸ
KHOA HỌC CÂY TRỒNG**

Người hướng dẫn Khoa học: PGS.TS Nguyễn Viết Hưng

Thái Nguyên - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Lưu Thị Hiền

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành bản luận văn này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự quan tâm, giúp đỡ về nhiều mặt của Nhà trường, cơ quan, tập thể, cá nhân và gia đình.

Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

1. PGS.TS. Nguyễn Viết Hưng - Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, thầy đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình hoàn thành luận văn này.

2. Ban giám hiệu, Khoa Sau đại học, Khoa Nông học và các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành Trường Đại học Nông Lâm, Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập.

3. Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Tân Yên, UBND huyện Tân Yên cùng bạn bè đồng nghiệp và gia đình đã quan tâm giúp đỡ và động viên tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Do còn hạn chế về trình độ, năng lực, kinh nghiệm thực tế và thời gian có hạn, nên không tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong được sự giúp đỡ, góp ý, bổ sung của các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp để luận văn của tôi được hoàn chỉnh hơn.

Tôi xin chân trọng cảm ơn!

Tác giả

Lưu Thị Hiền

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục đích, yêu cầu của đề tài	3
2.1.Mục đích	3
2.2. Yêu cầu.....	3
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
3.1. Ý nghĩa khoa học:.....	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn:.....	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Tầm quan trọng và vị trí của cây lạc	4
1.1.1. Giá trị dinh dưỡng và vai trò của cây lạc đối với chăn nuôi.....	4
1.1.2. Giá trị cây lạc trong hệ thống trồng trọt	5
1.2. Tình hình sản xuất, tiêu thụ lạc trên thế giới và trong nước	6
1.2.1. Tình hình sản xuất và tiêu thụ lạc trên thế giới.	6
1.2.2. Tình hình sản xuất và tiêu thụ lạc ở Việt Nam	8
1.2.3. Tình hình sản xuất lạc ở Bắc Giang	12
1.2.4. Tình hình sản xuất lạc ở huyện Tân Yên,tỉnh Bắc Giang.....	13
1.3. Tình hình nghiên cứu về cây lạc trên thế giới và trong nước	15
1.3.1. Tình hình nghiên cứu trên thế giới.....	15
1.3.2. Tình hình nghiên cứu ở Việt Nam	20
CHƯƠNG 2. VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	22
2.1. Vật liệu nghiên cứu và đặc điểm thời tiết nơi nghiên cứu	22
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	22
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	23
2.4. Phương pháp nghiên cứu	23
2.4.1. Phương pháp bố trí thí nghiệm.....	23

2.4.2. Các chỉ tiêu theo dõi.....	25
2.4.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	28
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	29
3.1. Kết quả nghiên cứu mật độ trồng giống lạc L14 tại huyện Tân Yên - tỉnh Bắc Giang vụ Xuân năm 2014.....	29
3.1.1. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến các giai đoạn sinh trưởng phát triển của giống lạc L14.....	29
3.1.2. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến khả năng phân cành của giống lạc L14....	30
3.1.3. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến mức độ nhiễm một số bệnh ở giống lạc L14	30
3.1.4. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của giống L14	31
3.1.5. Ảnh hưởng của mật độ trồng hiệu quả kinh tế của giống lạc L14.....	37
3.2. Kết quả nghiên cứu ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến giống lạc L14 tại huyện Tân Yên, tỉnh Bắc Giang vụ Xuân năm 2014.	39
3.2.1. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến các giai đoạn sinh trưởng phát triển của giống lạc L14.....	39
3.2.2. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến khả năng phân cành của giống lạc L14	40
3.2.3. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến mức độ nhiễm một số bệnh của giống lạc L14.....	41
3.2.4. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của giống lạc L14.....	42
3.2.5. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón khác nhau đến hiệu quả kinh tế giống lạc L14.....	46
CHƯƠNG 4. KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	48
4.1. Kết luận.....	48
4.2. Đề nghị	48

DANH MỤC CÁC TỪ VÀ CỤM TỪ VIẾT TẮT

Đ/c	: Đối chứng
BVTV	: Bảo vệ thực vật
FAO	: Tổ chức Nông nghiệp và Lương thực thế giới
ICRISAT	: Viện Nghiên cứu cây trồng cận Á Nhiệt đới
UBND	: Ủy Ban nhân dân
KHCN	: Khoa học công nghệ
NN&PTNT	: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
KHKTTNNVN	: Viện Khoa học kỹ thuật Nông nghiệp Việt Nam
VAAS	: Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam
VK:	: Vi khuẩn
CTTN	: Công thức thí nghiệm
TGST	: Thời gian sinh trưởng
P100	: Khối lượng 100 hạt
NS	: Năng suất
NSLT	: Năng suất lý thuyết
NSTT	: Năng suất thực thu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Diện tích, năng suất và sản lượng lạc của một số nước trên thế giới	6
Bảng 1.2. Diện tích, năng suất và sản lượng lạc ở Việt Nam giai đoạn.....	9
2001 - 2011	9
Bảng 1.3. Diện tích, năng suất, sản lượng lạc ở 6 vùng sản xuất lạc của Việt Nam giai đoạn 2001 – 2011	10
Bảng 1.4. Diện tích, năng suất và sản lượng lạc ở tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2000 - 2013	12
Bảng 1.5. Diện tích, năng suất và sản lượng lạc ở huyện Tân Yên, tỉnh Bắc Giang từ năm 2010 - 2013	13
Bảng 3.1. Ảnh hưởng của mật độ khác nhau đến các giai đoạn sinh trưởng, phát triển của các giống lạc L14	29
Bảng 3.2. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến khả năng phân cành của	30
giống lạc L14	30
Bảng 3.3. Ảnh hưởng của mật độ đến mức độ nhiễm một số bệnh ở giống lạc thí nghiệm L14.....	31
Bảng 3.4. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến năng suất và các yếu tố cấu thành năng suất của giống lạc L14	33
Bảng 3.5. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến hiệu quả kinh tế của giống lạc L14	37
Bảng 3.6. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến các giai đoạn sinh trưởng phát triển của giống lạc L14	39
Bảng 3.7. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến khả năng phân cành của giống lạc L14	40
Bảng 3.8. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến mức độ nhiễm một số bệnh ở giống lạc thí nghiệm L14.....	41
Bảng 3.9. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón đến năng suất và các yếu tố cấu thành năng suất của giống lạc L14	43
Bảng 3.10. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón khác nhau đến hiệu quả kinh tế giống lạc L14	46

DANH MỤC CÁC HÌNH

Biểu đồ 3.1. Ảnh hưởng của mật độ trồng đến năng suất lý thuyết và năng suất thực thu của giống lạc L14.	37
Biểu đồ 3.2 Ảnh hưởng của mật độ trồng đến hiệu quả kinh tế của giống lạc L14 trồng vụ Xuân 2014	38
Biểu đồ 3.3. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón khác nhau đến năng suất lý thuyết và năng suất thực thu của giống lạc L14.....	45
Biểu đồ 3.4. Ảnh hưởng của các tổ hợp phân bón khác nhau đến hiệu quả kinh tế của giống lạc L14.....	47

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Lạc (*Arachis hypogaea line*) là cây công nghiệp ngắn ngày, cây thực phẩm, cây lấy dầu có giá trị kinh tế cao, có khả năng cải tạo đất tốt. Cây lạc chiếm vị trí hàng đầu trong các cây có hạt lấy dầu và chiếm một vị trí quan trọng trong nền kinh tế nông nghiệp, không những được gieo trồng trên diện tích lớn ở nhiều quốc gia mà còn được sử dụng rộng rãi để làm thực phẩm có nguồn dinh dưỡng cung cấp cho con người và nguyên liệu cho công nghiệp.

Ở Việt Nam, lạc có ý nghĩa lớn trong xuất khẩu và sản xuất dầu ăn mà hiện nay chúng ta vẫn còn phải nhập khẩu. Hơn nữa, cây lạc lại thích ứng tốt với vùng đất nhiệt đới bán khô hạn như ở Việt Nam, nơi mà khí hậu biến động và canh tác gặp nhiều khó khăn.

Trong những năm gần đây, nhờ sự chuyển dịch theo hướng nền kinh tế thị trường, sản xuất nông nghiệp của nước ta đã thu được những thành tựu đáng kể. Nhờ đó, chúng ta có điều kiện tập trung vào phát triển cây công nghiệp ngắn ngày, đặc biệt là nhóm cây đậu đỗ.

Đối với cây lạc, các nhà khoa học đã và đang tập trung nghiên cứu, khảo nghiệm tìm ra những bộ giống thích hợp nhất cho từng vùng lãnh thổ. Sản xuất lạc Việt Nam đang tiếp cận dần với tiến bộ khoa học trên thế giới, góp phần đẩy mạnh sản xuất, tăng năng suất và sản lượng lạc, dần đáp ứng được nhu cầu về lạc cho tiêu dùng và công nghiệp chế biến trong nước cũng như xuất khẩu.

Hiện nay, ở nước ta cây lạc đã được trồng khá phổ biến và có quy mô ở một số tỉnh như Nghệ An, Thanh Hoá, Bắc Giang, Bắc Ninh, Vĩnh Phúc... Sản xuất lạc ở những tỉnh này đang phát triển theo hướng hàng hóa, mang lại hiệu quả kinh tế cao cho người trồng lạc.

Tân Yên là một huyện trung du của tỉnh Bắc Giang, nơi có điều kiện

khí hậu, đất đai tương đối thuận lợi cho cây lạc sinh trưởng phát triển. Chủ trương của huyện trong những năm tới sẽ đẩy mạnh sản xuất những cây trồng có giá trị kinh tế, nâng cao thu nhập cho người nông dân. Trong đó cây lạc là một loại cây trồng có vai trò rất quan trọng trong công thức luân canh tăng vụ. Vì cây lạc đem lại hiệu quả kinh tế cao và tăng thu nhập trên đơn vị diện tích. Đặc biệt nó phát huy hiệu quả cao trong công thức luân canh với lúa, góp phần cải tạo đất, nâng cao năng suất lúa.

Tổng diện tích đất nông nghiệp của huyện là 12946,24 ha thì diện tích trồng lúa là 6007,84 ha, trong đó diện tích đất một vụ lúa là 2205,1 ha, có thành phần cơ giới nhẹ (nguồn tin từ phòng Nông nghiệp huyện Tân Yên). Người dân ở đây sau khi thu hoạch xong vụ lúa trồng thêm một vụ các cây trồng khác như: lạc, ngô hoặc khoai lang... Trong các cây màu thì cây lạc vẫn được người dân sử dụng nhiều nhất do đặc tính phù hợp với chất đất, mức đầu tư thấp, nhưng cho thu nhập cao hơn các cây trồng khác. Tuy nhiên, người dân của huyện vẫn sử dụng các giống cũ sản xuất manh mún và canh tác theo phương thức truyền thống dẫn đến năng suất cây lạc rất thấp, chủ yếu để phục vụ nhu cầu tiêu dùng của gia đình, có dư thừa mới bán nên hiệu quả kinh tế thấp.

UBND huyện Tân Yên đã có những chủ trương để phát triển nông nghiệp một cách bền vững, thúc đẩy sản xuất hàng hóa, nâng cao thu nhập cho nhân dân trên một đơn vị diện tích, thực hiện thành công chuyển dịch cơ cấu cây trồng trong đó có kế hoạch xây dựng vùng lạc hàng hóa trên địa bàn huyện. Kế hoạch của huyện trong những năm tới sẽ triển khai đưa các giống lạc mới vào sản xuất, khuyến cáo nông dân đưa cây lạc vào công thức luân canh với lúa, đồng thời chuyển một số diện sản xuất lúa năng suất thấp, không chủ động nước tưới sang trồng lạc.

Xuất phát từ thực tế đó, chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài:

“Nghiên cứu một số biện pháp kỹ thuật thâm canh giống lạc L14 tại huyện Tân Yên, tỉnh Bắc Giang”.